

Za varnost na naših cestah

Umetne, upoštevanja vredne pobude ravnatelja „Putnika“ J. Loosa

Maribor, 20. februarja
Razvoj našega tujškega prometa, sanacija naših hotelskih in gospodarskih objektov predvsem naših pasivnih pokrajij (Slovenija, Primorje) so v veliki meri odvisni od velikopotezne rešitve našega cestnega problema, ki povzroča, kako je navajal na nedavnom sasedanju banovinskega turističnega sveta dravskih banovin Ljubljani mariborski Putnik ravnatelj J. Loos, vsem tujškoprometnim delavcem ter interesentom vsak dan nova razočaranja in težke skrbi.

Poglavje zase je po pomanjkljivo izvajanje naših cestno policijskih predpisov, ob katerem se je tudi referent g. Loos primerljeno pomudil. Cesto prihaja nameč pritožbe iz vrst naših in tujih avtomobilistov ter njihovih organizacij v zvezi s pomanjkljivim izvajanjem določenih predpisov cestno policijskega dela. Priznati je treba sicer, da se je to stanje nekoliko boljšo, odkar je bila uvedena motorizirana kontrolna služba, ki jo opravlja na področju višje ljubljanske oblasti policijsko ravnateljstvo v Ljubljani, na področju mariborske oblasti pa predstojništvo mestne policije v Mariboru.

Nazivlje teh kontroli in nestetnih opozoril v javnosti, pa se ne le kmetsko prebijvalstvo in podeželski vozniki, ampak tudi kolesarji in pešci še vse premalo zanimajo za predpise in upoštevanje cestno policijskega dela. Tako vožijo na primer po napadni strani, ponoči nimajo predpisanih luči in se ne ozirajo na signale. Posledica pa ni samo zadrževanje prometa, neveljiva ter nerazpoloženje avtomobilistov. S tem je občutno ogrožena tudi varnost prometa na naših cestah. Ta malomarnost je povzročila že mnoge nesreč, posebno tujim avtomobilistom, ki so pač v cestnem prometu vajeni večje discipline.

Radi tega bi bilo nujno potrebno, da se spremene zdaj veljavni predpisi, po katerih morajo nadzorni organi, ki vršijo svojo

težko in odgovorno službo z veliko pozdravljajočnostjo in tudi z dobro voljo, vsak prestopek javiti pristojnemu svetemu načelu oziroma policijski oblasti. Tukaj je reforma koristna in nujno potrebna. Sele takrat, ko bodo kontrolni organi na mestu kaznovali z denarno kaznijo vsaj navadne prestopke, ki ne povzročijo hujših nesreč, lahko res pričakujemo zboljšanje varnosti naših cest.

Mnogo pa greše tudi otroci, mladina. Spričo tega bi bilo nujno potrebno, da bi se v soli in ob vsaki primeri prilikl poučili otroci o predpisih cestno policijskega dela in opozarjali na koristi, ki jih ima naše celokupno gospodarstvo od turizma, zlasti pa od motorturizma. Hkrati bi bilo treba sistematično vzgojno opozarjati šolske otroke na potrebo, da moramo z vsemi tuji in turisti postopati ljubezni in gostoljubno. To je ena temeljni osnov uspešne tujškoprometne propagande.

Znan je, da ima Slovenija izredno mnogo kolesarjev, zlasti v okolici naših glavnih mest ter večjih industrijskih krajev. O Mariboru, ki je center naše tekstilne industrije, lahko rečemo, da je neke vrste jugosloven. Kodan, saj prihaja v mesto močnica tekstilnih delavcev in delavcev iz bližnje okolice na kolesih. Skupno je registriranih v samem Mariboru okoli 14.000 koles. Po Dravskem in Ptujskem polju ter našem Pomurju pa ekoro na kmečke hiše, kjer ne bi imel vsak moški član rodbine svojega kolesa. Ti kolesarji predstavljajo v smislu ugotovitev ravnatelja Loosa precejšnjo obremenitev za naše ceste in razen tega ogrožajo varnost cestnega prometa. Tudi to bi bilo nujno potrebno, da se uredijo vsaj po naših glavnih mestih in okolicih teh mest posebne kollesarske steze, saj plačujejo kolesarji občutne takse in lahko upravičeno pričakujemo, da se vsaj ta denar uporablja za njihovo varnejšo in mirnejšo vožnjo.

Vztrajno delovanje tezenskega Sokola Na občnem zboru je bil za starost ponovno izvoljen br. Franjo Špes

Maribor, 20. februarja
Sokolska društva mariborskih predmetov, delavskih središč, kažejo leto za letom naprek in razmah klub silno neugodnimi gospodarskim in socialnim prilikam, ki so dan za dan za naše delavstvo slabše. Ravn to pa je nepobitno najlepši dokaz vztrajnega, idealnega dela. Med temi sokolskimi edinicami je tudi sokolsko društvo Tezno, ki je na svojem 8. rednem občnem zboru polagalo obračun svojega dela.

Občni zbor je otvoril in vodil marljivi starosta br. Špes Franjo, ki je uvodoma izrazil udanost Nj. Vel. kralju Petru II., kateremu so zaklali prisotni trikratni »zdravok«. Prav prisrčno je pozdravil župnega delegata starešino Sokola I. br. Mohorka in mu obenem čestital k njegovemu 80. rojstnemu letu, da še dolga deluje krepke v člankovih sokolskih vrstah. Apeliral je na članstvo, da ne omaga, ker tudi tezenski Sokoli hočemo in moramo biti med onimi, ki bodo izvršili načrt Petrove petletke. Sledila so skrbno sestavljene poročila funkcionarjev. Tajnik br. Ule je počasno, ki je imelo društvo 14 rednih sej in več prireditvev, ki so dobro uspele. Prav podrobno in vestno je bilo poročilo neumornega načelnika br. Sergeja Franciča. Skupno število telovadencev znaša 180, skupen letni obisk 3393 pripadnikov. Izborni je potekel okrožni zlet, zlasti po številu telovadencev. Odlično se je izkazal zlasti pri župnih tekmanih moških naraščaj, ki si je pridobil prvo mesto in lepo številno diplom. Uspehi delu v telovadnicni bili še lepši in vidnejši, če bi imeli lastno streho, kajti dosedanji prostor, ki služi v zimskem času kot telovadnica, ne odgovarja zahtevam. Moramo dobiti lastno streho, pa naj bo še tako skromna! Iz poročila br. prosvetnika posnemamo, da je

blagajna izkazuje 25.397 din dohodkov in 25.13 din izdatkov, gradbeni fond znaša 22.501 din. Sledile so volitve nove uprave in je bil ponovno izvoljen za starosta naš vedno delavni br. Franjo Špes, v odbor pa še nekaj novih moči, ki jamčijo za dober uspeh sokolskega dela. Župni delegat br. Mohorko je izrekel v imenu župe toplo priznanje vsemu sokolskemu delu, pripovedoval sokolsko štědro in želel, da bi se urensnila želja vseh funkcionarjev — gradivite lastne strehe. Pri slučajnostih se razmotrivala številna vprašanja glede zidave lastnega skromnega doma in je bil izvoljen odsek, ki naj izvede to najtežjo v zatočju. V zavesti, da se bo urensnila ta največja želja tezenskih Sokolov, je bil zaključen občni zbor. Zdravljeno!

Staro mestno pokopališče se prazni Včeraj so izkopali iz grobnice rodbine Pisanec tri mrlje in jih prepeljali na novo pokopališče

Maribor, 20. februarja
Staro mestno pokopališče ob Strossmayerjevi ulici se polagoma izpraznjuje. Nekaj izkopov je že bilo. Sedaj pa nadaljujejo z izkopi onih grobov in grobnič, katerih svojci imajo na Pobrežju že svoje rodbinske grobnič. Tak izkop je bil včeraj dopoldne. Izkopali so tri rake iz grobnič rodbine Pisanec. Ta grobnič je levo pri vhodu na staro mestno pokopališče poleg grobnič Wuntsam z znatenim in že s ceste vidnim gotskim spomenikom.

V grobnič rodbine Pisanec so bili trije mrlje in sicer hči Luise Orel, rojena Pisanec, 6. decembra 1871. Umrla je 13. maja 1903. Poleg nje njena mati Marija Pisanec, rojena 13. avgusta 1845, umrla 21. julija 1916, in oče, oziroma mož slednjem Ivan Pisanec, pok in hišni posestnik, rojen 30. marca 1843, umrl 23. marca 1921. Odkritje grobnič in dviganje še dobro ohranjenih krstov kmalu končali brez posebnih težkoč. Ne-

Šušmarstvo tudi v gradbeni stroki Oblasti morajo ukreniti vse potrebno, da se izposojarje firm ne bo več ponavljalo

Maribor, 20. februarja
V zadnjem času se je sprožilo vprašanje šušmarstva v gradbeni stroki. Res je, da v gradbeni stroki zelo mnogo šušmarje. Kričimo pa bi bilo, če bi stikalci za krivido semo med delavci. Res je sicer, da skuša vsekakdo, ki gradi, priti čim cenejo do zgradbe, oziroma popravila svoje hiše. Radi težke skupke izvesti ta dela z direktno najeti delavci, ne pa s koncesioniranim obrtnikom. Misli si pač, da si bo na ta način prihramnil vse tisti »rogomni dobitki«, ki ga koncesionirani obrtniki spravi v žep. Ko pa napravi končne račune, pa se lahko prepriča, da ga je vse skupaj stalo mnogo več, kakor bi ga stal po obrtniku. Navadno pa noči tega priznati, ker ga je sram. Pre-

kvacio mende, ker plačujejo ti lažipodjetniki svoje najete delavce preco slabo ne go so predvidene mende po kolektivnih pogodbah. Pridot je tudi Okrožni urad za zavarovanje delavcev, ker nimajo ti šumarji vseh delavcev prijavljenih, končno pa država sama, ki jo pričakujemo za davke.

Toda ti šumarji ne bi mogli izvrševati tega podlegnega šušmarstva, če bi jih nikdaje podpisali, oziroma krič, saj naš obrtni zakon točno določa, kdo je obrtnik in kdo ima pravico izvrševati posamezna dela. Tega pa niso krivi ti delavci. Krivdo je treba iskati med nami obrtniki samimi, saj se gradnja ne more izvršiti in se gradbeno dovoljenje ne izda, dokler koncesionirani obrtniki ne podpišu načrtov. Prav tako se mora gradnja vráti pod nadzorstvom koncesioniranega obrtnika.

Radi tega naj obrtniki napavijo red v lastnih vrstah, da ne bodo posamezniki, ki že po par let ne izvršujejo obrti, podpisovali načrtov in dajali svojih tabel na stavbišča. Tukaj niso prizadeti le kolegi, ampak na primer tudi tezenski podjetniki, saj si šumarji, ki nimajo pravice za izvrševanje tezenskih del, izposodijo navadno tablo pri kakem tezenskem mojstru, ki gradnje niti ne vidi.

Teni nezdravim in nezakonitim poslom mora biti enkrat konec. Vsa pristojna oblast, prisilna združenja itd. naj delajo na tem, da se to izposojarje firm ne bo več ponavljalo. Obrtinci sami pa imejmo malo več ponosa in pokažimo več tovaristva našim svojim kolegom. Ko bomo to zlo med obrtniki izkoristili, potem tudi drugi ne bodo več šušmarili.

T. C.

Beračenje je treba odpraviti Sklepi, storjeni na konferenci socialnih referentov mestnih občin

Maribor, 20. februarja
Na konferenci socialnih referentov slovenskih mestnih občin so bili proti beračenju sprejeti sledeči sklepi:

1. Mestno prebivalstvo se pozove, da ne podpira beračenja s kakrsnimi kol milodari, ampak naj prepusti podpiranje načrtnih mestnih občin, ki razpoložajo s potrebnim kontrolo in evidenco.

2. Policijske oblast se pozove, da stopa rigorozne ne le proti javnemu beračenju, ampak tudi proti beračenju od hiše do hiše.

3. Poskrbi naj se, da se predpisi proti beračenju izvajajo strožje. Občine pa naj s primerno oskrbo poskrbijo, da odpadejo vročki beračenja.

4. Nepopolnili berači naj se oddajo v zavode.

V smislu točke 1. poziva mariborsko mestno poglavarstvo prebivalstvo, da na-

poti vsakega prosjaka na socialno politični oddelki mestnega poglavarstva, Rotovški trg 9, kjer se bo resnično potrebin in upravičenim nudila potrebnia potom: dela zmožni bodo zaposteni pri javnih delih, delanezmožni (starci, onemogoči in zapuščeni otroci) pa bodo oddani v zavodove ali drugi oskrbo, dokim bodo tuje osebe, ki se zadržujejo v mestu brez dela in sredstev, ali pa ki prihajajo v mestu samo berači, odgovorni potom odpravljene v domovinske občine. Beračenje ni nadležno, ampak škoduje tudi tujškemu prometu in zavaja zlasti mladino k delavnosti in nemoralnu življenje. Mariborsko mestno prebivalstvo naj podpre stremljenje mestne občine in varnostnih organov po popolni odpravi beračenja s tem, da upošteva gornja navodila. — Predsednik dr. Juvan.

Novi proračun Slovenjgrada Redni izdatki znašajo 814.211 din in so za 40.721 večji kakor lani

Slovenjgradec, 20. februarja
Te dni je razpoložen na vpogled osnutek novega proračuna za 1.1939/40. Novi proračun je za 40.721 din večji od lanskoletnega in znaša skupno 814.211 din.

Vsi redni izdatki proračuna, ki je razdeljen v 17 partij, znašajo 814.211 din. V partiji 1 do 6 so navedeni osebni izdatki, in sicer: osebni izdatki obtega upravnega oblasta (3 uradnik, 1 služilac) znašajo 74.700 din. V tej partiji pa je zapadena tudi plača župana in upravnim odbornikom. Vsi osebni izdatki skupaj znašajo 21.200 din in so za 7.900 din večji od lanskoletnih.

Materinalni izdatki za občne upravne oblastne znašajo 37.900 din in so za 4.600 din večji od lanskoletnih. Za osebno in imovinsko varnost je določenih 20.100 din, za narodno prosveto pa namesto lanskih 53.998 din kar 73.763 din. V tej postavki je predviden 21.511 din za slovenjgrško osnovno šolo, 14.474 din za šolo v Selenvrhu (povišali 12.040 din), prispevki slovenjgrški mestčanski šoli 26.889 din. Sokol v sportnih organizacijah 1000 din itd. Velik povišek gre na račun prvega obroka za prezidano šolo v Selah.

Za odplačevanje in obrestovanje dolgov je stavljen v proračun znesek 99.642 din napram lanskim 77.625 din. To postavko je bilo treba povečati, ker so se v letošnjem letu pradružila še amuiteta posojila za kopališče in dva kratkoročna posojila. V tej postavki pa je zabeležen dolg mestne elektrarne.

Zelo pa so se znašali v letošnjem letu izdatki za gradbeno stroko in sicer od lanskih 101.000 din na 68.000. Vzrok za veliko znižanje so majhni zneski za popravitev cest, ker namerava občina letos najeti večje posojilo, s katerim misli temeljito popraviti vse ceste.

Mariborske in okoliške novice

— Odlikovani. Z redom sv. Save 4. stopnje so bili odlikovani ravnatelj Ivan Prijatelj in profesorji Ivan Mravljak, Guštai ter Ivan Bogovič.

— Cene na mariborskem trgu. V smislu poročila mestnega tržnega nadzorstva so v Mariboru veljavne naslednje tržne cene: meso: govedina 6 do 12, teletina 8 do 12, svinsko meso 6 kostni 10 do 11, svinsko meso izluščeno 12 do 14, riba 16 do 17, zajec 13 do 14, salo 15 do 16, slanina 14 do 15, pljuča 7 do 8, jetra 7 do 9, rebreca 10 do 12, glava z jezikom 5 do 7, ledvice (komad) 2 do 3, noge (komad) 1 do 2 din. Zelenjava: krompir 0.75 do 1.25 kg, merica 6 din, čebula 3 do 4, česen 6 do 10, zelje (komad) 0.50 do 3, kislo zelje 3, repa (komad) 0.25 do 1, kisl repa 2, kartifola (komad) 2 do 8, kg 5 do 8, ohrot (komad) 0.50 do 2, zelenja (komad) 0.50 do 3, endivija (komad) 0.50 do 2, dalmatinška kg 6 do 10, radič kg 8 do 10, koleraba (komad) 0.25 do 1, redkev (komad) 0.25 do 1. Sadje: jabolka 4 do 6, suhe slive 8 do 12, celi orehi 10, luščeni orehi 30 do 32, oranže 0.75 do 3, limone 0.50 do 1. Žito: (za liter) pšenica 1.75, riž 1.75, ječmen 1.50, koruza 1.25 do 1.50, oves 1, proso 1.50, ajda 1.50, proseno 3.50 do 4, ajdove pšeno 3.50 do 4, fižol 2 do 3.50. Riba: morske ribe od 11 do 34 din, morski raki 34 din za kg. Mlečni izdelki: smetana (liter) 7.50 do 10, mleko 1.50 do 2, surovo maslo kg 24 din, čajno maslo 28 do 30, domaći sir 8 do 10, jajca (komad) 0.50 do 0.75, kuhané maslo kg 30 din. Perutnina: kokoski (komad) 20 do 28, par piščancev 22 do 60, gosi (komad) 38 do 45, purani 35 do 75, race 20 do 22. Domaci zajci 5 do 20 din za komad.

— Mariborski humor. A. (znam mariborski javni delavec) pravi B-ju, vedilinem, da je vse počelo s tem, da je sicer dobitnik, ki bi se lahko lepo in koristno uporabil, pokvarilo, tako da je nazadnje vse skupaj zavozeno in so potrebljene tem nova popravila in drugi nepotrebni stroki. Veliko žaludo pa povrzočajo tudi obrtnikom, ki morajo plačevati za svojo obrt velike dejavnate, pa tudi delavcem, ki jim

zakaj ne vredni. Živinorejo in gozdarstvo so se zvišali letoski izdatki